

HALLAND.

Årstads hd.

Helgdagsdräkt för kvinna.

ÅR KÄNNEDOM OM HALLANDS FOLKDRÄKTER ÄR relativt ringa. Ute i bygderna ha de för mer än ett femtio-tal år sedan varit ur bruk, och litteraturen är ytterst knapp-händig. De fåordiga uppgifter, som finnas att tillgå, ange dock de halländska kvinnodräkternas släktskap med de skånska. Sålunda äga skånekvinnornas *spedetröjor* (= sticktröjor), klutar (= konstmässigt knutna huvuddukar) samt mångtaliga kjolar motsvarighe-ter även inom Halland. Anders Tidström skriver från sin resa i Halland år 1756 från Frillesås sn, Fjäre hd, angående där brukliga kvinnodräkter: "När de äro i sin rätta stat eller i kyrkekläder ha de 7 kjortlar och 3 förklä-den" (förkläden buros även å en del av underkjolarna). "Räkna nu 3 särkar och 3 halsdukar till, så tyckas de just icke kunna så mycket frysa vid mid-sommartiden." — — — Tidström tillägger sedan — — — "I denna paruren är hon icke så illa klädd, men förnämst är, att hon intet skämmer sin dräkt med några grofva complimenter eller nigningar, ty dermed besvära de sig intet här, utan äro immobila; hvarken helsa de sjelfva eller göra de reflexion på andras helsningar. Jag skulle trott, att detta skett af en fruktsam vördnad, men de bruka heller intet helsa på hvarandra. Kanske ibland kan hon trycka ur sig god dag, särdeles emot afton, om hon fått någon god dag sjelf."

I Nordiska Museet representeras Hallands folkdräkter endast av en mans- och en kvinnodräkt från Årstads härad. Kvinnodräkten, återgiven å

pl. VIII, består av en tämligen enkelt knuten vit något broderad klut, *opplöt* (överdel) av bomullstyg med en korsstygnsbård i vitt å det över skuldran nedfallande axelstycket, smala ärmlinningar med rätlinigt plattsömsbroderi samt smal kantspets. Halskläde av rött och vitt siden nedstoppat under livstycket, som är av bredrandigt ylle i livliga färger, förhärskande i vitt, rött och grönt; det är försett med i blått tränade snörhål samt ett smalt flätat rött snörband avslutat med en snörmål av silver. Museet äger till dräkten tvänne kjolar, den ena av storblommig ylledamast i två nyanser blått, den andra av mörkgrönt uppluddat ylle. Förklädet, i likhet med skånekvinnornas brett vid midjan är av tryckt bomullstyg i mörkrött och vitt. Såsom ytterplagg bäres en mönsterstickad tröja, som kan variera i färger, antingen enfärgat grön eller röd, eller röd och grön. Den halländska bindslöjden har härvidlag åtskilliga variationer att bjuda på. Sommartid har även brukats mönsterstickade tröjor av vitt bomullsgarn. Strumporna äro av blått ullgarn med röda stickade kilar å smalbenets ut- och insida. Skorna spetsiga med låga klackar samt fyrkantiga spännen av vit metall. Till vardagsdräkten bars i allmänhet träskor.

Årstads hd.

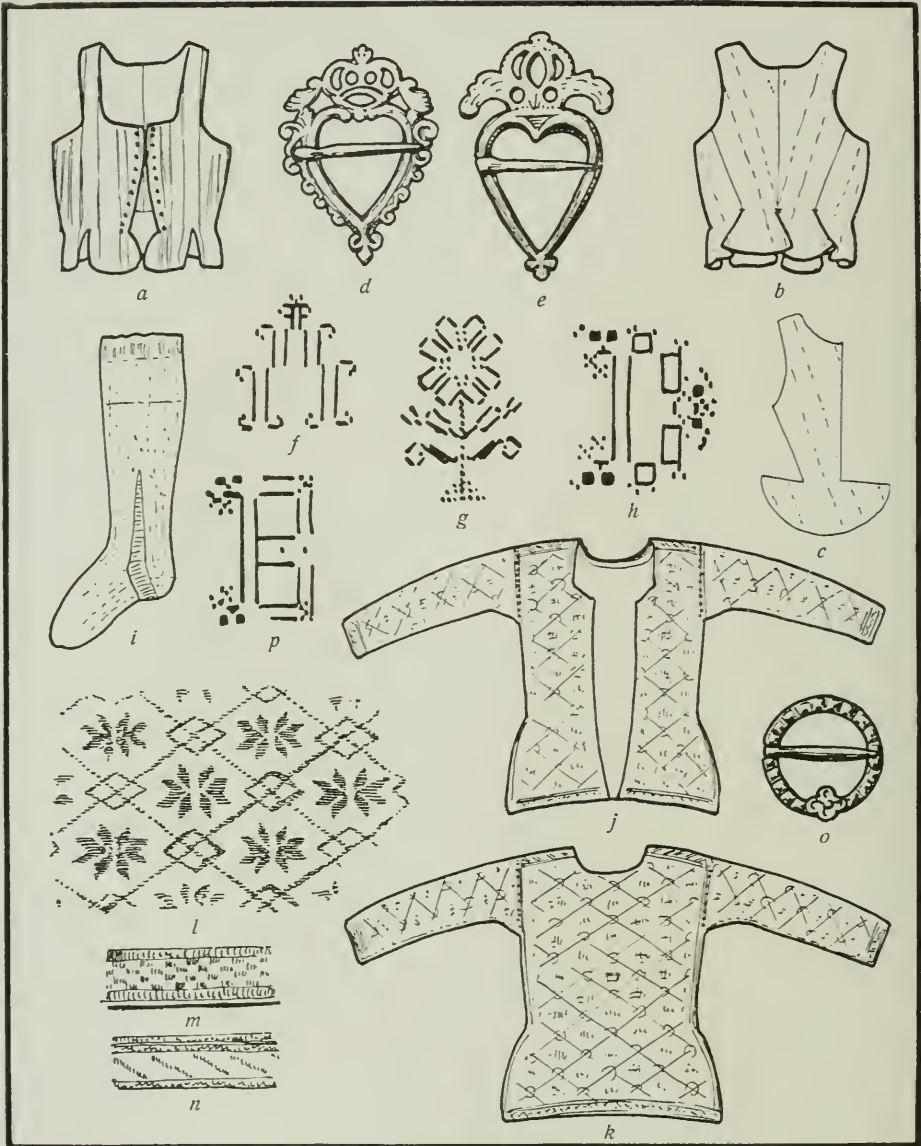
Helgdagsdräkt för man.

Årstads mansdräkt, sådan den å pl. IX återgives med sin enkelknäppta livrock, långa väst samt knäbyxor, påminner om 1700-talets borgerliga mansdräkt. Den stickade rödluvan härstammar dock från en betydligt mera avlägsen tid. Stickade luvor tillhöra för övrigt de flesta mansdräkter inom norra och mellersta Sverige, men bäras i allmänhet endast till gilles- och söndagseftermiddagsdräkt. I Årstad ha de emellertid även brukats till kyrkdräkt.

Västen är av röd och blå ylledamast med gröna slipade glasknappar, infattade i vit metall. Skjorta med ståndkrage, som synes något över väst-

kragen. Halsduk av tryckt kattun, stor, lindad två varv om halsen. Byxor av mörkblå vadmal med lucka, som knäppes med stora mässingsknappar; vid knäet spänne av gul metall samt fem små knappar. Livrock av mellanblå vadmal fodrad med groft grått linne, knappar av vit metall, knapphålen tränsade med blå linnetråd. Mörkblå strumpor stickade avigt och rätt samt röda vävda strumpeband, lågskor med spännen.

a, b. Livstykke.

c. Ryggstykke till livet.

d, e. Söljor av silver.

f, g, h. Initialerna A. B. D. samt rosbroderi å kluten.

i. Strumpa, blå med röd kil.

j, k. Stickad tröja.

l. Mönsterdetalj av tröjan.

m. Bård vid handleden samt vid tröjans nederkant.

n. Bård å tröjans axelstykke.

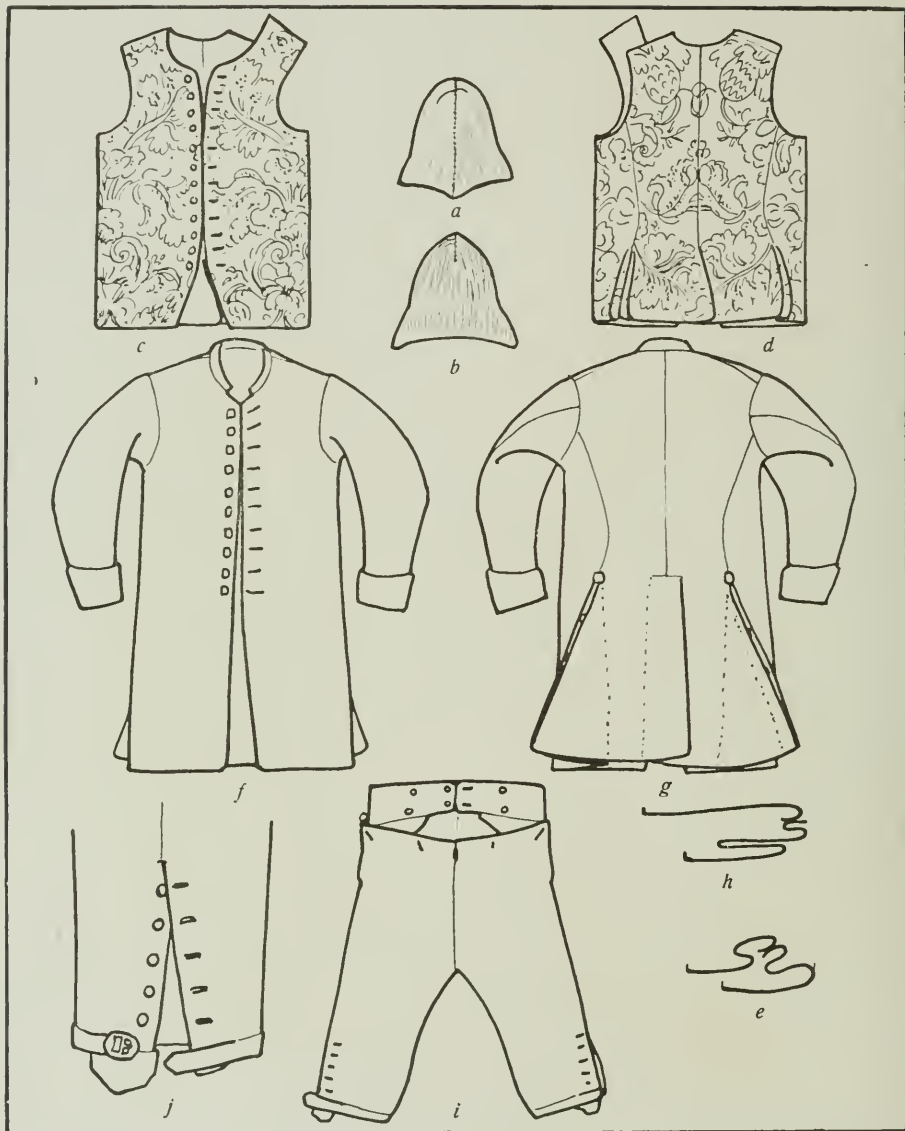
o. Sölja av silver.

HELGDAGSDRÄKT.

Årstads hd, Halland.

Efter original i Nordiska Museet.

a, b. Luva, framifrån samt från sidan.

c, d. Väst.

e. Veckfallet å västens högra ryggsida.

f, g. Rock.

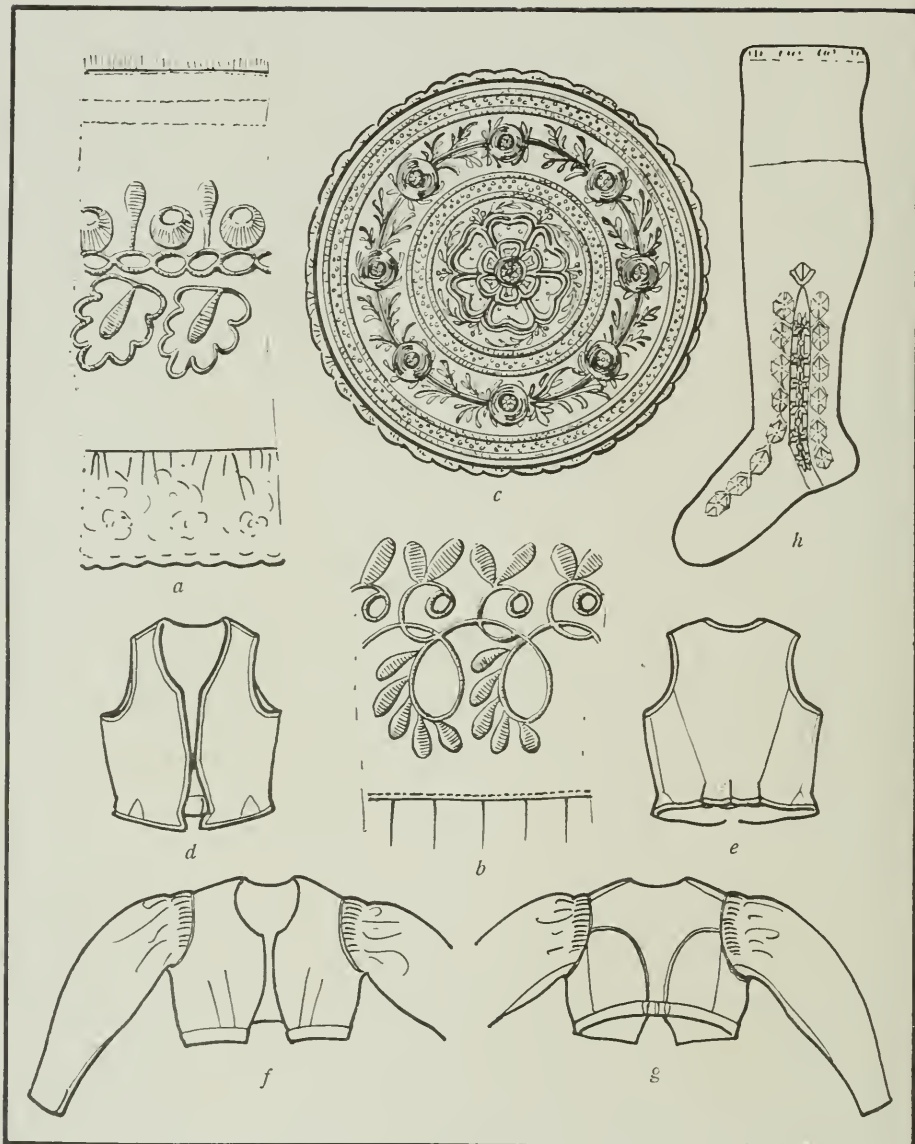
h. Veckfallet å rockens högra ryggsida.

i. Byxor.

j. Byxben.

HELGDAGSDRÄKT.
Årstads härad, Halland.
Efter original i Nordiska Museet.

a. Ärmlinningens brodyr och spets.

b. Broderimönstret å det öfver skuldran nedfallande axelstycket.

c. Luvetallriken.

d, e. Livstycket.

f, g. Tröjan.

h. Strumpa med infälld kil och broderi.